

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 97

din 03 Martie 2011

Sub nr. 116/IJ/71/SIJ/2011, Inspecția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind aspectele referitoare la repartizarea aleatorie și în ceea ce privește aparența de imparțialitate a instanței, urmare a sesizării formulate la data de 17 ianuarie 2011, și înregistrată sub nr.1/1124/1154, la Consiliul Superior al Magistraturii de către domnul Adrian Năstase, vicepreședintele Camerei Deputaților, prin care reclama modul de desemnare în completele de judecată a judecătorilor în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Analizând nota Inspecției Judiciare și înscrisurile atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 17 ianuarie 2011, Consiliul Superior al Magistraturii s-a sesizat din oficiu cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, în contextul în care la data de 17 ianuarie 2011, a fost înregistrată, sub nr.1/1124/1154, la Consiliul Superior al Magistraturii o sesizare a domnului Adrian Năstase, vicepreședintele Camerei Deputaților, prin care reclama modul de desemnare în completele de judecată a judecătorilor în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Un memoriu cu același conținut a fost depus de către domnul Adrian Năstase și la Ministrul Justiției (fiind înregistrat la data de 13 ianuarie 2011, sub numărul 4027), de unde a fost transmis la Consiliul Superior al Magistraturii, memoriu ce a fost avut în vedere în cadrul verificărilor efectuate.

În sesizarea formulată, domnul Adrian Năstase, a susținut - în esență - că «noile complete de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt de fapt „complete de execuție”, în condițiile în care, în două din aceste complete, _____, procurorul șef al D.N.A., și-a numit propria consilieră, _____; că rezultă clar că Direcția Națională Anticorupție a efectuat operațiile de hărțuire politică și juridică împotriva dumnealui, iar acum încearcă să și judece și să impună condamnări; că „numirea doamnei judecător dovedește încă o dată caracterul profund politic al dosarelor, întrebându-se (retoric) „dacă se mai poate vorbi, în România, de o justiție independentă” ».

Se mai arată de către domnul Adrian Năstase că „doamna judecător _____ ^ calitate de judecător a consilierului Procurorului șef D.N.A., în aceste dosare, nu are decât un singur scop, acela de a influența pe ceilalți membri ai completului de judecată, în legătură cu realitatea acuzațiilor formulate, în sensul constatării vinovăției și a unei eventuale condamnări”. De asemenea, se susține că „prezența doamnei judecător în completul de judecată poate constitui și un factor de presiune asupra procurorului de sedință din cadrul DNA, având în vedere ascendentul profesional și ierarhic anterior al acesteia”.

Ulterior, la data de 21 ianuarie 2011, a fost înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii, sub nr.1/1629/1154/21 ianuarie 2011, o altă sesizare a domnului Adrian Năstase, vicepreședintele Camerei Deputaților, prin care a reclamat, în esență, aceleași aspecte referitoare la desemnarea doamnei judecător _____ în soluționarea unei cauze aflate pe rolul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, menționând în plus faptul că, deși a formulat o cerere de recuzare, aceasta a fost respinsă, fără a fi ascultat.

În cele din urmă, în unul dintre cele două memorii, domnul Adrian Năstase conchide că „sunt evidente evoluțiile spre un regim dictatorial în România, în condițiile în care _____ a preluat controlul total asupra Guvernului, Parlamentului, Curții

Constituționale, Parchetului General și, acum, asupra judecătorilor, inclusiv prin presiunea alcătuirii Consiliului Superior al Magistraturii”.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține că în urma verificărilor efectuate de Inspecția Judiciară, a rezultat că:

Pe rolul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție se află spre soluționare cele două dosare penale, în care domnul Adrian Năstase are calitatea procesuală de inculpat.

Din analiza fișelor dosarelor respective, reiese că primul dintre acestea, ce poartă numărul 514/1/2009, a fost repartizat aleatoriu la Completul penal denumit _____ din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, primul termen de judecată fiind la data de 26 februarie 2009, următoarele fiind stabilite la 24 martie, 15 aprilie, 25 mai și 16 iunie 2009, iar după o perioadă în care s-a aflat la Curtea Constituțională, a avut termene de judecată la 22 iunie 2010, 28 septembrie, 20 octombrie și, respectiv, 30 noiembrie 2010. La această dată, a fost acordat ca viitor termen 14 ianuarie 2011.

Cel de al doilea dosar, cu _____, a fost repartizat aleatoriu la data de 5 mai 2010 la completul de judecată denumit _____ din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu prim termen la 15 septembrie 2010, apoi cu termene de judecată la 8 octombrie și, respectiv, la data de 9 noiembrie 2010.

La acest din urmă termen de judecată, cauza a fost amânată pentru data de 13 ianuarie 2011.

În data de 10 septembrie 2010, pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost publicate 3 posturi vacante de judecător la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Prin Hotărârea nr.1142/18 noiembrie 2010, Secția pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru promovarea în funcția de judecător la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție a mai multor magistrați, printre care și doamna judecător _____

Prin Hotărârea nr.995/18 noiembrie 2010, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin prisma criteriilor prevăzute în Anexa 3 la Ghidul privind selecția candidaților pentru funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin

Hotărârea nr.366/13 mai 2010, a hotărât promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a doamnei judecător _____ judecător la Tribunalul București, detașată la Direcția Națională Anticorupție, începând cu data de 1 decembrie 2010.

Prin Hotărârea nr.1167/25 noiembrie 2010, în raport cu scopul urmărit prin promovarea judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție, adică acela de a asigura funcționarea normală a instanței supreme, Secția pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât, ca urmare a promovării la Înalta Curte de Casație și Justiție, încetarea detașării în cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a doamnei judecător _____ începând cu data de 1 decembrie 2010.

Anterior datei de 1 decembrie 2010, doamna judecător _____ a deținut funcția de judecător la Tribunalul București.

Din această funcție, prin Hotărârea nr.612/10 septembrie 2009 a Secției pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a dispus detașarea doamnei judecător în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, în funcția de consilier al procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, pentru o perioadă de trei ani, cu începere din data de 14 septembrie 2009.

Ca urmare a promovării la Înalta Curte de Casație și Justiție a doamnei judecător _____ prin „Programarea în ședința de judecată pe luna ianuarie 2011 – Fonduri”, întocmită la data de 17 decembrie 2010 de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător _____, doamna judecător a fost planificată să facă parte din completele de judecată care aveau spre soluționare cele două dosare.

Astfel, în dosarul nr.3862/1/2010, cu termen de judecată la data de 13 ianuarie 2011, doamna judecător _____ a fost planificată, alături de doamna judecător _____ și de domnul judecător _____ să participe la judecarea cauzei respective.

În cel de al doilea dosar, _____, cu termen de judecată la data de 14 ianuarie 2011, doamna judecător _____ a fost planificată, alături de doamna

judecător _____ și de domnul judecător _____ să participe la judecarea cauzei.

În dosarul _____, la termenul din 13 ianuarie 2011, așa cum este consemnat în încheierea de ședință de la acel termen, făcând referire la compunerea completului de judecată, inculpații, prin apărător ori personal, au invocat incompatibilitatea doamnei judecător _____, susținând că dumneaei nu îndeplinește garanțiile de incompatibilitate ce se cer a fi îndeplinite de tribunal, având în vedere funcția deținută anterior, de consilier personal al procurorului-șef și calitatea de procuror care i-a permis numirea în funcție.

Față de numirea doamnei judecător _____, care a arătat că nu formulează declarație de abținere în cauză, apărătorul unuia dintre inculpați a formulat cerere de recuzare a doamnei judecător, cerere care a fost însușită și de către ceilalți inculpați, care au menționat că un argument suplimentar în conturarea stării de incompatibilitate în care se află doamna magistrat _____ este împrejurarea că detașarea acesteia la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție s-a făcut din funcția de procuror, astfel încât este încălcat dreptul consfințit de art. 6 din C.E.D.O., de a beneficia de un proces echitabil și un tribunal imparțial.

În aceeași ordine de idei, domnul Adrian Năstase, în calitate de inculpat, a susținut că dacă va rămâne aceeași compunerea completului de judecată, înseamnă că „a fost trimis în judecată de DNA și că va fi judecat tot de DNA”.

Un alt inculpat, prin apărătorul său, a menționat că inculpații trebuie să beneficieze de garanțiile prevăzute de C.E.D.O. referitoare la un proces echitabil și la un tribunal imparțial, subliniind faptul că judecătorilor ar trebui să li se aplice aceleași restricții ca cele prevăzute de Legea nr. 51/1995 cu privire la organizarea și exercitarea profesiei de avocat, referitoare la interdicția stabilită în sarcina avocaților – foști judecători sau procurori de a pune concluzii la instanțele unde au funcționat timp de 2 ani de la intrarea în avocatură.

Analizând cererea formulată privind recuzarea doamnei judecător _____, completul de judecată care a fost investit cu soluționarea cererii a apreciat-o ca fiind neîntemeiată pentru următoarele argumente:

Anterior numirii în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna judecător _____ a îndeplinit funcția de consilier al procurorului șef al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, fiind detașată din funcția de judecător din cadrul Tribunalului București - Secția I-a penală, prin Hotărârea nr. 612 din 10 septembrie 2009 a Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru judecători.

S-a reținut astfel că doamna judecător _____, membru al completului de judecată investit cu soluționarea cauzei respective, nu a deținut funcția de procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, ci doar pe aceea de consilier al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție.

Din enumerarea atribuțiilor stabilite pentru funcția de consilier al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, prevăzute de art. 17 din Regulamentul de ordine interioară al Direcției Naționale Anticorupție, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. _____ din 2 octombrie 2006, rezultă că acestea vizează, în principal, competențe în materia interpretării legii, excluzând atribuții de instrumentare a dosarelor și de aplicare concretă a legii în cazuri particulare, cu excepția situației prevăzute la pct. e) din Regulament, prerogativă care, în fapt, nu a putut fi îndeplinită de către doamna magistrat _____, având în vedere calitatea sa de judecător detașat la Direcția Națională Anticorupție.

Din analiza actelor din dosarul de urmărire penală în care a fost emis rechizitoriul în cauză, nu se constată că procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție să fi dispus luarea unor măsuri procesuale ori să fi rezolvat alte cereri ale părților din dosar, pentru a se putea pune astfel în discuție intervenția consilierului procurorului șef direcție în soluționarea dosarului.

Prin urmare, Înalta Curte a constatat că în cauza respectivă nu a existat vreo situație de incompatibilitate dintre cele prevăzute de art. 47 din Codul de procedură penală.

În ceea ce privește aparența de imparțialitate invocată în argumentarea cererii de recuzare, s-a arătat de către instanță că jurisprudența C.E.D.O. recunoaște într-adevăr că

instanța trebuie să fie imparțială din punct de vedere mintal, prin aceea că „niciunul din membrii instanței nu ar trebui să aibă prejudecăți sau predilecții personale”, cât și obiectiv, prin aceea că „trebuie să ofere garanții pentru a exclude orice îndoială justificată în această privință”.

Acest ultim criteriu presupune a se analiza dacă, independent de comportamentul personal al judecătorului, există fapte determinate și verificabile care pot justifica îndoielile cu privire la imparțialitatea sa, avându-se, prin urmare, în vedere, competența sa funcțională.

Or, calitatea doamnei judecător _____, de consilier al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, cu atribuțiile prevăzute de art. 17 din Regulamentul de ordine interioară al Direcției Naționale Anticorupție, cu excepția celei de la pct. e), a cărei exercitare este însă condiționată de deținerea prealabilă detașării a funcției de procuror, nu constituie temei care să justifice în mod rezonabil temerea inculpaților că nu vor fi judecați de o instanță imparțială.

Pe cale de consecință, nefiind incident niciunul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, ca neîntemeiată, cererea formulată privind recuzarea doamnei judecător _____

În dosarul _____, la termenul din data de 14 ianuarie 2011, domnul avocat _____, apărătorul ales al domnului Adrian Năstase, a arătat că în temeiul art.6 C.E.D.O. și al art. 48 lit. d C.pr.pen. formulează cerere de recuzare a doamnei judecător _____. În motivarea cererii, a arătat că în perioada 10 septembrie 2009 – 1 decembrie 2010, doamna _____ a fost consilier al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, ocupând practic un post important în conducerea acestei instituții, instituție care a dispus trimiterea în judecată a inculpatului Adrian Năstase.

A mai arătat că dacă doamna judecător _____ a formulat declarație de abținere întrucât este colegă cu inculpatul Adrian Năstase la Facultatea de Drept din București, în același fel ar fi trebuit să procedeze și doamna judecător _____ întrucât a fost consilier al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție.

Față de funcția pe care doamna _____ a deținut-o în cadrul Direcției Naționale Anticorupție, apărătorul a considerat că nu poate fi imparțială, solicitând admiterea cererii de recuzare și înlocuirea cu un alt judecător.

A mai solicitat ca la soluționarea cererii de recuzare să fie prezent și inculpatul Adrian Năstase, precum și procurorul.

Apărătorul a mai a solicitat să se aibă în vedere, la soluționarea cererii de recuzare, și împrejurarea că nu este lipsit de importanță felul în care doamna judecător _____ a fost promovată de la Tribunalul București la Înalta Curte de Casație și Justiție după ce a ocupat postul de consilier la procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție.

Cererea de recuzare formulată a fost însușită de către unii dintre ceilalți inculpați, dar neacceptată de alții.

Examinând cererile formulate prin prisma motivelor de fapt și de drept invocate, Curtea a constatat că doamna _____ a fost detașată, în calitate de judecător și a îndeplinit funcția de consilier al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, în perioada 14 septembrie 2009 – 30 noiembrie 2010, așadar ulterior efectuării urmăririi penale în cauza respectivă și trimiterii în judecată a inculpaților, prin rechizitoriul întocmit la 16 ianuarie 2009.

În aceste condiții, doamna judecător nu a efectuat niciun fel de acte în cauză, atribuție care de altfel, în condițiile legii, nu intră în competența consilierului șef al Direcției Naționale Anticorupție, cu atât mai mult cu cât în speță, dumneaei avea calitatea de judecător.

Pe de altă parte, confirmarea rechizitoriului în condițiile art. 264 alin. 3 din Codul de procedură penală, nu a fost efectuată de către procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, ci de către procurorul șef al Secției de combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție.

În ceea ce privește participarea doamnei judecător la judecarea cauzei, aceasta - a arătat instanța - s-a făcut conform dispozițiilor regulamentare, doamna judecător fiind inclusă în componența completului nr. 4, ca urmare a pensionării unuia dintre membrii acestuia (domnul judecător _____), respectiv a promovării într-o funcție de

conducere a altuia (doamna judecător _____ în prezent vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție).

În aceste condiții, s-a constatat că doamna judecător a intrat în compunerea completului _____ nu doar în respectiva cauză, ci în toate dosarele ce au fost sau vor fi repartizate aleatoriu acestui complet, indiferent de stadiul procesual (fond sau recurs).

În consecință - a apreciat completul investit cu soluționarea cererii de recuzare - că nu există vreo împrejurare din care să rezulte că doamna judecător _____ ar fi interesată, sub orice formă, în soluționarea cauzei, astfel încât cererile de recuzare formulate de către inculpați nu au fost considerate întemeiate și au fost respinse.

Din răspunsul comunicat de către conducerea Direcției Naționale Anticorupție, adică de către domnul procuror șef direcție _____, a reieșit că doamna judecător _____ nu numai că nu a participat în vreun fel la efectuarea de acte de urmărire penală - acest lucru rezultând din faptul că detașarea s-a făcut din funcția de judecător ori pentru că în mod obiectiv nu avea cum, din moment ce, spre exemplu, unul dintre dosare se finalizase anterior detașării dumneaei - dar doamna judecător _____ nu a examinat și nici nu a formulat vreo opinie juridică, observații sau propuneri în niciunul dintre dosarele în care domnul Adrian Năstase a avut calitatea de învinuit și în nici în vreun un alt dosar care putea să aibă legătură cu acestea.

Potrivit art. 11 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, activitatea de judecată se desfășoară cu respectarea principiilor distribuirii aleatorii a dosarelor și al continuității, cu excepția situațiilor în care judecătorul nu poate participa la judecată din motive obiective, text de lege care este reluat și în Regulamentul privind organizarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la art.3.

Dispozițiile art. 109 din Regulamentul privind organizarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, se completează cu prevederile Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr.387/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare.

Din analiza dispozițiilor legale menționate, rezultă că două sunt principiile ce trebuie avute în vedere la activitatea de judecată: repartizarea aleatorie a cauzelor și principiul continuității.

Primul ține de repartizarea dosarelor după înregistrare în cadrul Secției, al doilea principiu se referă la componența completului de judecată.

În primul rând, s-a constatat că cele 2 dosare în care domnul Adrian Năstase are calitatea de inculpat au fost repartizate în mod aleatoriu, după cum urmează: dosarul nr. _____, a fost repartizat aleatoriu la Completul penal denumit _____ iar cel de al doilea dosar, cu nr. _____, a fost repartizat aleatoriu la data de la completul de judecată denumit _____

Prevederile procedurale care asigură aplicarea efectivă a principiului continuității completului/judecătorului în soluționarea cauzelor, în principal, în situațiile de incidente procedurale, vin să completeze principiul distribuirii aleatorii a dosarelor în sistem informatizat, în special prin stabilirea unor criterii obiective pentru orice schimbare cu privire la un complet deja constituit sau cu privire la redistribuirea dosarelor între complete.

Rezultă că există o strânsă legătură între modul de compunere a completelor de judecată și motivele obiective care pot conduce la modificarea acestora, ca o excepție de la principiul continuității, prevăzută de altfel de lege.

La nivelul Secției penale, specificul față de celelalte secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, constă în faptul că are competența de a judeca și în primă instanță, iar conform art.31 alin.1 din Legea 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, completele de judecată se compun din 3 judecători ai acestei secții, care reprezintă o altă diferență față de regimul comun, în care completele de judecată se compun cu un singur judecător (art.54 alin.1 din aceeași lege).

Continuitatea completelor de judecată presupune ca dosarele repartizate unui complet de judecată să fie judecate numai de acel complet ori dacă ele sunt repartizate unui alt complet de judecată, această trecere trebuie să fie făcută în condițiile prevăzute de lege.

În speță, nu este vorba despre o trecere a dosarelor la un alt complet de judecată, ambele dosare rămânând la aceleași complete stabilite prin repartizare aleatorie.

În fișele dosarelor apare că ar fi avut loc o modificare a completelor de judecată, spre exemplu, în dosarul _____, este menționat că ar fi avut termene la diferite complete, cum ar fi: _____ ș.a.

Explicația acestor mențiuni din „istoricul repartizării dosarului” constă în aceea că la nivelul Secției penale există o singură sală de judecată, iar termenele de judecată sunt stabilite și în funcție de sălile disponibile, ședințele de judecată având loc și la Sala Secțiilor Unite ori la cea a Secției de contencios administrativ și fiscal sau de la Secția comercială, iar, în unele situații, în afara zilelor obișnuite de ședință.

Având în vedere această situație, la nivelul instanței, s-a luat hotărârea ca în cazul în care completele de judecată stabilesc alte zile de ședință decât din cele obișnuite, conform programărilor, să le fie puse la dispoziție acestora săli de judecată de la celelalte secții ale instanței, tocmai pentru a nu se suprapune cu zilele în care sălile de judecată sunt ocupate de către celelalte complete de judecată ale Secției ori pentru a nu se aștepta terminarea ședințelor acestora.

Completele de judecată, _____ și _____ au avut continuitate în judecarea celor două dosare, iar mențiunile din fișele dosarelor se explică prin aceea că a fost schimbată ziua obișnuită de judecată, care, de multe ori, este asociată cu sala în care are loc efectiv judecata.

Continuitatea presupune nu numai continuitatea completului de judecată, dar și continuitatea judecătorilor care compun completele de judecată.

Există două modalități prin care judecătorii care își încep activitatea la o anumită instanță (promovare, transfer, delegare) sunt desemnați în completele de judecată ori li se stabilesc complete de judecată: prima, mai puțin uzitată, în care li se creează complete noi, astfel că nu li se alocă dosare decât treptat, pe măsura înregistrării și repartizării lor, și o doua modalitate, prin includerea lor în complete de judecată deja existente.

Prima situație are neajunsul că, în perioada de timp imediat următoare, acel complet de judecată are mai puține dosare pe ședințele de judecată, ceea ce creează dezechilibre în ceea ce privește încărcătura completelor de judecată, uneori contrar

scopului venirii judecătorului la instanță (completarea schemei și implicit degrevarea celorlalți judecători).

Această situație este de evitat uneori și pentru motive tehnice, în ceea ce privește repartizarea dosarelor, deoarece sistemul informatic poate deveni previzibil la alocarea dosarelor, prin repartizare aleatorie, deoarece programul tinde să repartizeze dosare completelor care au o încărcătură ori o complexitate cumulată mai mică.

La nivelul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la venirea unui judecător nu se pot crea noi complete de judecată, pentru că nu se poate forma un complet de judecată decât cu trei judecători, iar prin crearea unui complet nou pentru, să zicem, trei judecători, ar fi contrar scopului pentru care a fost ocupată schema, pe fondul lipsei acute de personal.

Astfel, la nivelul Secției penale, exista un deficit de 7 posturi de judecător, la care se mai adăuga, în fapt, alte 2 posturi, pentru că pentru doi magistrați au fost efectuate propunerile de către Consiliul Superior al Magistraturii, pentru eliberarea lor din funcție prin pensionare.

Lipsa acută de personal și volumul mare de activitate reprezintă contextul în care doamna judecător _____ și-a început activitatea, ca urmare a promovării, astfel că dumneaei a fost inclusă în complete de judecată deja existente, prin înlocuirea titularilor, pentru motive obiective.

Astfel, prin programarea efectuată de către președintele Secției penale, domnul judecător _____, la data de 17 decembrie 2010, denumită „Programarea în ședința de judecată pe luna ianuarie 2011”, au fost constituite planificările pe luna ianuarie 2011, în care doamna judecător _____ a fost desemnată ca titular la completele de judecată de: joi, 13 ianuarie 2011, la sala Secțiilor Unite, pentru dosarul _____, parținând Completului ___, alături de doamna judecător _____ și de domnul judecător _____, și vineri, 14 ianuarie 2010, la aceeași sală, în dosarul _____ la Completul ___, alături de doamna judecător _____ și de domnul judecător _____.

În urma verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară Plenul a reținut că activitatea de planificare a activității la nivelul Secției penale s-a efectuat de către domnul judecător _____

_____ președintele Secției penale în raport și în conformitate cu art.32 din Regulament, care prevede că: „președinții de secții stabilesc judecătorii care compun completele de judecată și programează ședințele de judecată ale acestora”, activitate realizată în virtutea unei alte obligații, generale, de organizare a activității secției, prevăzută de asemenea de Regulament (art.31 alin.2 lit.a).

Modul de întocmire lunară a planificărilor la nivelul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție și refacerea acestor planificări și implicit schimbarea componenței completelor a fost determinată, pe de o parte de lipsa acută de personal, iar pe de altă parte de situații obiective cum ar fi pensionarea unora dintre judecători.

În ceea ce privește participarea doamnei judecător _____ la judecarea uneia dintre cauze, aceasta s-a realizat - așa cum a reținut și completul de judecată investit cu soluționarea cererii de recuzare - conform dispozițiilor regulamentare, doamna judecător fiind inclusă în componența Completului nr. _____ ca urmare a pensionării unuia dintre membrii acestuia (domnul judecător _____ respectiv a promovării într-o funcție de conducere a altuia (doamna judecător _____ în prezent vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Și participarea la judecarea dosarului _____ s-a realizat de către doamna judecător _____ conform programărilor întocmite de către președintele Secției penale, domnul judecător _____

De altfel, potrivit art.39 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, participarea judecătorilor la activitatea de judecată are loc conform programărilor.

Desemnarea doamnei judecător _____ în cele două complete de judecată, precum și la complete de recursuri, pe fondul repartizării dumneaei să participe și la unul dintre Completele de 5 judecători, pentru o perioadă de un an, a creat premisele unui volum mare de activitate și o repartizare care în timp poate fi apreciată ca supraîncărcată, fiind creat un dezechilibru în raport cu alte complete de judecată, astfel că la nivelul Colegiului de conducere s-a luat în discuție reșezarea completelor de judecată pentru dosarele de fond, în raport de o nouă planificare a completelor de judecată.

În ședința din 19 ianuarie 2010, a avut loc întrunirea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, având ca ordine de zi aprobarea compunerii completelor de judecată în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu art.19 lit.a¹ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Inspekția Judiciară a reținut că la data de 8 decembrie 2010, a fost publicată în Monitorul Oficial (partea I, nr.819) Hotărârea nr.24/2010 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La pct.8 din această hotărâre se prevede că, la art.9, după litera a) se introduc două noi litere, literele a¹) și a²).

La lit.a¹) este prevăzut, ca o nouă atribuție, suplimentară, a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, faptul că aprobă compunerea completelor de 5 judecători și a completelor din cadrul secțiilor.

Așadar, dacă, anterior introducerii acestui articol, programarea judecătorilor era realizată de către președintele Secției penale, conform art.32 din Regulament: „președinții de secții stabilesc judecătorii care compun completele de judecată și programează ședințele de judecată ale acestora”, fără a fi nevoie de aprobarea Colegiului, după modificarea art.19 din Regulament este nevoie și de aprobarea acestui organism colegial de conducere.

În cadrul discuțiilor, cu ocazia ședinței din 19 ianuarie 2011 a Colegiului, domnul judecător _____ a propus Colegiului să fie de acord cu varianta a doua de constituire a completelor de judecată, în cadrul secției pe care o conduce, respectiv aceea în care, cu începere din 15 martie 2011, se desființează completul _____, judecătorii care compun acest complet urmând a fi repartizați în alte complete, conform art.55 ali.1 Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art.19 lit.j din Regulament.

De asemenea, a solicitat acordul pentru reșezarea completelor de judecată pentru dosarele de fond, în raport cu noua formulă, cu păstrarea unei majorități, pe cât posibil, în vederea respectării principiului continuității, în special pentru dosarele nou-intrate și

acelor revenite de la Curtea Constituțională, dosare în care nu s-a intrat în cercetarea judecătorească.

Colegiul de conducere a aprobat componența completelor de judecată în varianta II, ce a fost propusă, cu desființarea completului _____, cu începere din 15 martie 2011.

În varianta II propusă de către conducerea Secției penale, doamna judecător _____ este titulară a Completului _____, nemaifăcând parte și din Completul _____, unde a fost desemnată doamna judecător _____.

Cu ocazia discuțiilor din Colegiu, s-a constatat că Secția penală are cele mai multe posturi vacante și un volum de activitate mai mare, ceea ce ar putea conduce la repartizarea a câte doi judecători de la celelalte secții, soluție care ar putea fi primită cu o oarecare rezervă de către ceilalți judecători, dat fiind principiul specializării, apreciindu-se că se impune mai degrabă sesizarea Consiliului Superior al Magistraturii pentru a rezolva între timp urgența promovării de noi judecători.

Se observă, așadar, că doamna judecător _____ a participat la judecarea cauzelor respective în ședințele din 13 și 14 ianuarie 2011, în conformitate cu programarea efectuată (refăcută) la 17 decembrie 2010 de către președintele Secției penale, criteriile principale de desemnare fiind, pe fondul mare de activitate și a lipsei de personal, includerea doamnei judecător în complete deja existente, în condițiile în care titularii acestora nu mai puteau face parte din acele complete, din motive obiective.

Încă din data de 11 ianuarie 2011 a fost propusă compunerea completelor de judecată pe anul 2011 de către președintele secției penale, planificare potrivit căreia doamna judecător _____ nu mai face parte din _____, ci doar din _____ fonduri, însă această nouă planificare trebuia supusă aprobării Colegiului de conducere, potrivit modificărilor Regulamentului, iar Colegiul s-a întrunit, pentru prima oară în 2011, la data de 19 ianuarie 2010, în raport de dispozițiile art.29 alin.3 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată, astfel că vechea programare, mai ales în situația tranzitorie de competențe, întocmită în decembrie 2010, își producea efectele în continuare până la noua planificare.

În ceea ce privește asigurarea condițiilor de imparțialitate de către completele de judecată în care doamna judecător _____ a participat este de arătat că această

chestiune a fost tranșată de către completele de judecată care au soluționat cererile de recuzare, reținându-se în esență că nu a existat niciun motiv de natură a fi pusă la îndoială imparțialitatea doamnei judecător, lăsând la o parte faptul că nici doamna judecător, care nu a formulat vreo cerere de abținere, nu a considerat că ar exista vreun motiv de natură a-i influența în vreun fel imparțialitatea.

Instanțele s-au pronunțat prin încheieri, care sunt hotărâri judecătorești, astfel că, în raport de dispozițiile legale, care prevăd în mod expres că o cerere prin care este respinsă o recuzare este supusă căii de atac (în speță, recurs odată cu fondul cauzei), controlul judiciar nu poate fi efectuat de către Inspekția Judiciară, deoarece ar exista o suprapunere și o substituie de competențe legale.

De altfel, art. 17 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale, iar art. 97 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că exercitarea dreptului de sesizare a Consiliului Superior al Magistraturii nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.

Doamna judecător _____ nu a avut, în calitate de judecător detașat în funcția de consilier șef al procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, nicio legătură cu dosarele respective.

Or, în acest raționament, incompatibilitatea se referă la statutul profesiei, însă legea nu a stabilit niciun caz de incompatibilitate între funcția de judecător și cea de fost consilier, mai ales că funcția a fost exercitată ca judecător detașat, iar nu ca procuror, cum au lăsat să se înțeleagă părțile.

Mai mult decât atât, procedura penală stabilește că nu este incompatibil chiar judecătorul care a efectuat în cauza respectivă, ca procuror, anumite acte de urmărire penală, din moment ce poate judeca o cauză penală cu condiția să nu fi dispus trimiterea în judecată sau să nu fi pus concluzii în fond în calitate de procuror la instanța de judecată etc.

Așadar, dacă nu există nicio cauză de incompatibilitate prevăzută de lege, judecătorul trebuie să participe, ca o îndatorire de serviciu, la judecarea cauzelor în care a fost desemnat, mai ales că refuzul nejustificat de a îndeplini o atribuție de serviciu poate constitui o abatere disciplinară.

Este adevărat că judecătorii au obligația de a se abține de la judecarea cauzelor în cazurile prevăzute de lege, însă acest lucru trebuie privit dintr-o dublă perspectivă: aceea de a se abține atunci când într-adevăr există un motiv de abținere, dar și semnificația că odată desemnat în complet, judecătorul are obligația de nu se abține, deci de a judeca, dacă nu există vreun motiv legal de inadecvare în compunerea completului de judecată; în caz contrar, echivalând cu denegarea de dreptate.

În urma verificărilor efectuate, nu s-a constatat nicio cauză legală de incompatibilitate a doamnei judecător _____, astfel că nu s-au constatat indicii că ar fi fost afectată imparțialitatea instanței (complet de judecată).

Plenul reține că potrivit dispozițiilor legale, organizarea judiciară are ca un obiectiv de bază asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil și judecarea proceselor de către instanțele judecătorești în mod imparțial și independent de orice influențe externe.

Puterea judecătorească se exercită de către Înalta Curte de Casație și Justiție și de către celelalte instanțele judecătorești stabilite de lege.

Consiliul Superior al Magistraturii este independent și se supune în activitatea sa numai legii.

Direcția Națională Anticorupție este independentă în raport cu instanțele judecătorești și cu parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celelalte autorități publice.

Judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.

Orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoră să respecte independența judecătorilor, iar hotărârile judecătorești trebuie respectate și aduse la îndeplinire în condițiile legii.

Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției și are dreptul și obligația de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii

împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Prin sesizarea formulată de către domnul Adrian Năstase, care pornește de la o situație particulară a dumnealui, ce provine din calitatea de inculpat în două dosare penale care se află pe rolul instanței supreme se aduc în discuție aspecte ce țin de independența sistemului judiciar, lăsând să se înțeleagă faptul că ar exista implicarea altor autorități publice în desemnarea completelor de judecată de la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, implicare realizată de către Președintele României, prin intermediul procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, care, la rândul lui, a desemnat un fost consilier pentru a participa la judecarea cauzelor în care domnul Adrian Năstase are calitatea de inculpat, judecător care, la rândul său, va crea presiuni, ingerințe, imixtiuni asupra celorlalți membri ai completului de judecată și, toate acestea, pentru a-l condamna pe dumnealui.

Din verificările efectuate de Inspekția Judiciară a reieșit că procurorul șef al Direcției naționale Anticorupție nu are din punct de vedere legal nicio atribuție în modul de organizare a instanței supreme, motiv pentru care nici nu avea cum să aibă competența de a planifica complete de judecată ori de a desemna judecătorii în completele de judecată.

Modul de compunere a completelor de judecată la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a realizat de către președintele Secției penale, iar odată cu modificarea competențelor, planificarea a fost aprobată de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în acord cu dispozițiile regulamentare.

Participarea doamnei judecător _____ în cele două dosare în care domnul Adrian Năstase are calitatea de parte s-a realizat conform programărilor, iar completele de judecată au constatat că nu există niciun impediment legal ori regulamentar ca doamna judecător să nu participe la judecarea celor două cauze, fiind exclusă orice îndoială referitoare la imparțialitatea doamnei judecător, ceea ce impune ca hotărârile instanțelor de judecată să fie respectate.

Din discuțiile purtate cu membri ai completelor de judecată nu a reieșit că prin participarea doamnei judecător _____ la completele de judecată le-ar fi fost afectată în vreun fel independența ori imparțialitatea.

De altfel, în situația contrară, orice judecător are obligația de a aduce de îndată la cunoștință președintelui instanței în care funcționează orice ingerință în actul de justiție din partea unei persoane fizice sau juridice ori a unui grup de interese, care ar putea să-i afecteze independența sau imparțialitatea ori ar putea crea suspiciuni cu privire la acestea.

Raționamentul domnului Adrian Năstase vine să acrediteze ideea că pentru că doamna _____ a deținut anterior funcția de consilier al procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, atunci înseamnă că procurorul șef și-a depășit atribuțiile de serviciu, că doamna judecător _____ nu îndeplinea condițiile pentru a fi numită judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție; că desemnarea dumneaei în completele de judecată s-a realizat în contra legii; că scopul dumneaei este de a-i influența pe ceilalți membri ai completului de judecată, iar aceștia își încalcă îndatoririle de serviciu prin neanunțarea imixtiunii în actul de justiție; că actele judecătorești ale completelor de judecată care au soluționat cererea de recuzare sunt nelegale etc.

Dat fiind faptul că independența unui judecător are o dublă natură: instituțională și funcțională; afirmațiile făcute de către domnul Adrian Năstase sunt de o gravitate deosebită, deoarece induc opiniei publice mari suspiciuni cu privire la independența și imparțialitatea sistemului judiciar, în primul rând, și a judecătorilor instanței supreme, în al doilea rând, fiind de natură a afecta autoritatea și prestigiul justiției, precum și reputația profesională a judecătorilor, având drept consecință scăderea încrederii cetățenilor în sistemul judiciar.

Or, prin raționamentul domnului Adrian Năstase, apare suspiciunea unei complicități între judecători și procurori, care este de natură să creeze confuzii între cele două funcții, și - cu toate că atât judecătorii, cât și procurorii se bucură de independență, în ceea ce privește funcțiile lor - acest lucru nu mai apare ca atare în rândul cetățenilor.

În acest sens, în jurisprudența Curții Europene de Justiție se apreciază în mod constant că un rol important în asigurarea independenței și imparțialității judecătorului îl au și aparențele (cauzele Findlay versus Regatul Unit, 25.09.1997, Mc Gonnell versus

Regatul Unit, 08.02.2000), astfel încât afirmațiile formulate de către orice altă autoritate (al doilea memoriu este transmis inițial cu antetul Camerei Deputaților, sau cu mențiunea funcției, aspecte apreciate ulterior de către petiționar ca « „inabilitate” legată de folosirea antetului») trebuie să elimine orice suspiciune privind afectarea independenței judecătorilor.

Dat fiind că prin afirmațiile formulate s-a adus atingere credibilității justiției, prin prezentarea publică a unor suspiciuni cu privire la independența și imparțialitatea magistraților, atât sub aspect instituțional, ca sistem judiciar, cât și funcțional, la nivel individual, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că, în baza art.30 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art.75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, urmează să fie admisă cererea de apărare a independenței și a imparțialității sistemului judiciar.

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1. Apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar împotriva demersurilor domnului ADRIAN NĂSTASE, vicepreședinte al Camerei Deputaților.

Art. 2. Emiterea unui comunicat de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, în sensul concluziilor notei Inspecției Judiciare.

Art. 3. Comunicarea unui răspuns domnului Adrian Năstase, vicepreședintele Camerei Deputaților, și Ministerului Justiției, în sensul concluziilor notei Inspecției Judiciare.

Art. 4. Transmiterea materialului Înaltei Curți de Casație, în vederea analizării.

Art.5. Transmiterea notei Direcției legislație, documentare și contencios, precum și Comisiei nr. 3 – Eficientizarea activității și performanța judiciară a instanțelor și parchetelor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a analiza oportunitatea modificărilor de ordin legislativ propuse, referitoare la promovarea ori transferul procurorilor în funcția de judecător ori la transferul judecătorilor în funcția de procuror, precum și cele privitoare la eliberarea din funcție a magistraților.

Art.6. Transmiterea notei Comisiei nr. 3 – Eficientizarea activității și performanța judiciară a instanțelor și parchetelor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea efectuării de demersuri cu privire la schema de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care înregistrează o lipsă acută de personal.

Data în București, la data de 03 mai 2011

Președinte

Judecător Nicolae Horațiu DUMBRAVĂ

